

ЛАТКОВСЬКИЙ ПАВЛО ПАВЛОВИЧ

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного і фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія»
ORCID 0000-0002-2406-766X1

УДК 347.73:336.22

DOI 10.37772/2518-1718-2025-1(49)-14

ЗАКОНОДАВЧІ НОВАЦІ В КОНТЕКСТІ УДОСКОНАЛЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО КАБІНЕТУ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ

У представлений науковій публікації зосереджено увагу на аналізі деяких законодавчих новацій, спрямованих на удосконалення змісту Електронного кабінету платника податків як елементу цифровізації оподаткування. Його функціонал постійно розширюється відповідно до законодавчих змін, що спрямовані на спрощення податкового адміністрування, підвищення прозорості розрахунків і зменшення бюрократичного навантаження.

Підкреслено, що законодавчі ініціативи 2024 року спрямовані на розширення застосування Електронного кабінету, зокрема, прирівняння електронного способу комунікації до належних способів вручення документів та розширення категорій платників, для яких електронна комунікація буде обов'язковою. Встановлено, що запропоновані зміни викликають дискусії щодо їх правозастосування. Це пов'язано із тим, що пропонувані законодавцем підхід має як позитивні, так і негативні наслідки. До першої групи віднесено: скорочення паперового документообігу, економія часу, прозорість податкового адміністрування, оптимізація роботи контролюючих органів, доступність сервісів 24/7, до другої – ризики кібератак та витоку даних, цифрова нерівність, складність оскарження податкових рішень, фактор недовіри.

Доведено, що Електронний кабінет є важливим елементом цифровізації податкової системи, який сприяє спрощенню, прискоренню та здешевленню податкових процедур. Водночас потребує вдосконалення правове регулювання сервісу, зокрема, уніфікація норм ПК України щодо електронної комунікації. Зміни до законодавства, спрямовані на обов'язкове відображення податкових документів в Електронному кабінеті, сприятимуть підвищенню ефективності податкового адміністрування та оптимізації комунікації між платниками податків і контролюючими органами.

Ключові слова: електронний кабінет, цифровізація, податкова система, інформаційно-комунікаційні системи, платник податків, листування, податкове адміністрування, контролюючі органи.

Постановка проблеми. Цифровізація податкової системи є одним із ключових напрямів реформування фінансового адміністрування в Україні. В умовах активного розвитку електронного урядування важливим інструментом взаємодії між платниками податків і контролюючими органами став Електронний кабінет платника податків (далі – ЕК). Його функціонал постійно розширюється відповідно до законодавчих змін, що спрямовані на спрощення податкового адміністрування, підвищення прозорості розрахунків і зменшення бюрократичного навантаження.

Останні зміни в податковому законодавстві України спрямовані на розширення можливостей ЕК,

зокрема, шляхом автоматизації обміну даними, інтеграції з державними реєстрами, удосконалення механізму подання звітності та вдосконалення сервісних функцій для платників. Це сприяє підвищенню ефективності роботи податкових органів та полегшує виконання податкових зобов'язань суб'єктами господарювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Брадул О.М., Адамовська В.С., Шепелюк В.А. пишуть про перспективи впровадження ЕК платника податків як одного із сервісів онлайн-порталу державних послуг «Дія» [1, с. 46]. Науковці у підсумку свого дослідження пропонують з метою покращення

ня сервісного обслуговування платників податків створити у єдиному онлайн-портал державних послуг «Дія» «Електронний кабінет платника податків – Дія». На думку авторів, такий електронний кабінет в Дії зможе забезпечити платниками податків (1) безкоштовно в режимі реального часу та цілодобово мати доступ до свого кабінету, (2) ознайомлюватися з останніми актуальними новинами щодо оподаткування, (3) отримувати інформацію про граничні терміни сплати та подання податкової звітності, (4) дізнаватися контакти та адреси центрів обслуговування платників, (5) переглядати та роздруковувати бланки податкової звітності, (6) переглядати особисту інформацію (реєстраційні та ідентифікаційні дані, дані податкового обліку та реєстрів, дані щодо розрахунків з бюджетом за допомогою Єдиного бюджетного рахунку, переглянути всю подану звітність) [1, с. 51]. На наше переконання, зазначена пропозиція на сьогоднішній час втратила актуальність, оскільки окреслений авторами функціонал і так вже забезпечений в Електронному кабінеті як сервісу на офіційному веб-сайті Державної податкової служби України. При цьому, у єдиному онлайн-порталі державних послуг «Дія» (саме мобільному додатку) уже міститься сервіс – «Податки», за допомогою якого фізичним особам-підприємцям можна сплатити податки [2], а також подати декларацію платника єдиного податку [3].

При цьому також позначимо, що єдиний онлайн-портал державних послуг «Дія» надає й інші можливості: реєстрація платника єдиного податку; надання витягу з реєстру платників єдиного податку; видача відомостей з Державного реєстру фізичних осіб – платників податків про джерела та суми нарахованого доходу, нарахованого (перерахованого) податку та військового збору; підтвердження статусу податкового резидента України; включення неприбуткового підприємства (установи, організації) до Реєстру неприбуткових установ та організацій; надання витягу з Реєстру неприбуткових установ та організацій; внесення змін до відомостей, що містяться у Реєстрі неприбуткових установ та організацій; видача довідки про подану декларацію про майновий стан і доходи (податкову декларацію); видача довідки про сплачений нерезидентом в Україні податок на прибуток (доходи); надання витягу з реєстру платників податку на додану вартість; реєстрація реєстратора розрахункових операцій; реєстрація книг обліку розрахункових операцій; реєстрація розрахункових книжок; видача довідки про відсутність заборгованості з платежів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи [4]. Підкреслимо, що фахівці у своїх дослідженнях прагнуть вказати на недоліки функціонування сервісу, його значущість або ж запропонувати зміни до податково-

го законодавства в контексті подальшого впровадження електронного податкового адміністрування.

Мета статті полягає у подальшому розкритті особливостей функціонування електронного кабінету платників податків як сучасного електронного сервісу. Позначимо, що питання сутності такого цифрового сервісу та основних напрямків його функціонування нами було досліджено у 2024 році [5]. Відповідно до цієї мети поставлено такі завдання: 1) розглянути актуальні законодавчі ініціативи щодо змін у функціонуванні Електронного кабінету; 2) надати правову оцінку таких законодавчих новацій та 3) окреслити ймовірні перспективи та результати після їх запровадження.

Виклад основного матеріалу. Наказом Міністерства фінансів України «Про внесення змін до Порядку функціонування Електронного кабінету» № 261 від 26.08.2022 р. [6] було передбачено новелу в функціоналі Електронного кабінету. Зокрема названий порядок було доповнено пунктами 22 і 23 [6]. Так, було встановлено право платника податків отримувати податкову інформацію про інших платників податків за попередньо наданою згодою [7] таких платників. Як запит на таку інформацію, так і згода на її надання здійснюються в електронній формі. При цьому, документ із такою інформацією надаваний контролюючим органом здійснюються в електронній формі з накладенням кваліфікованої електронної печатки контролюючого органу у формі згідно з додатком 5 до цього названого порядку [7].

На офіційному веб-сайті «Урядовий портал» цю новелу ЕК як інформаційно-комунікаційної системи пояснюють шляхом відображення алгоритму дій для платників податків, зокрема, в контексті надання згоди на розкриття інформації про себе іншому платнику податків:

«У режимі «Згода на передачу інформації контрагенту» меню «Згоди на передачу інформації» платнику податків:

- вказати код контрагента;
- визначити вид інформації;
- надати згоду.

У меню «Інформація про бізнес-партнера» контрагенту:

- переглянути інформацію.
- сформувати витяг» [8].

Станом на кінець 2024 рік перелік податкової інформації, яка за попередньо наданою згодою платника податків у самостійно визначеному ним обсязі може бути надана іншим платникам податків став ширшим відповідно до приписів Наказу Міністерства фінансів України «Про внесення змін у додаток 5 до Порядку функціонування Електронного кабінету» № 110 від 27.02.2023 р. [9].

На офіційному веб-сайті «Урядовий портал» викремлено такий перелік:

- інформація про наявність свого контрагента в переліку платників, які відповідають критеріям ризиковості платника податку (дата включення до / виключення з такого переліку, критерій ризиковості);
- податкова адреса;
- інформація про місце обліку;
- відомості про посадових осіб;
- наявність відокремлених підрозділів;
- види економічної діяльності;
- наявність об'єктів оподаткування;
- заборгованість (податковий борг);
- нараховані грошові зобов'язання;
- суми сплачених податків, зборів, платежів;
- наявність ліцензій;
- зупинення реєстрації ПН/РК;
- несвоєчасно зареєстровані ПН/РК;
- перелік товарів згідно з УКТ ЗЕД;
- звітність з ТЦО;
- фінансовий результат до оподаткування;
- залишкова вартість основних засобів та нематеріальних активів;
- наявність експортних/імпортних операцій.

Право на реалізацію названої новели регламентовано приписами пункту 421.2 статті 42¹ ПК України [10], на детальному аналізі якої ми зупинилися у першій статті нашого циклу [5].

На наше переконання, важливо акцентувати увагу на законодавчих ініціативах у контексті вище сформульованого питання про обов'язковість відображення в ЕК податкових повідомлень-рішення, податкових вимог тощо без урахування обраного способу комунікації. У цьому контексті ми зупинимося на аналізі змін до правового регулювання змісту електронного кабінету як елементу цифровізації та як інформаційно-комунікаційної системи.

Так, Проектом Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану та цільового використання акумульованих доходів Державного бюджету України № 11416-2 [11] передбачено зміни до приписів статті 42 ПК України в контексті застосування електронного кабінету. Зокрема, передбачено:

1) Зміни до пункту 42.2 статті 42 ПК України, якими до належних способів вручення документів визначено: (1) надіслання в електронний кабінет; (2) надіслання за адресою (місцезнаходженням, податковою адресою) платника податків рекомендованим листом з повідомленням про вручення; (3) особисте вручення платнику податків (його представнику) [12];

2) Зміни до пункту 42.4 статті 42 ПК України, якими указаний пункт доповнено абзацом 2 та новою

редакцією абзаців 3, 4 та 7, *приписи яких встановлюють обов'язок для великих платників податків, усіх платників податку на додану вартість, усіх платників акцизного податку здійснювати листування з контролюючими органами засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням вимог законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» тобто на ряду із фінансовими агентами та платниками податків, які подали заяву про бажання отримувати документи через електронний кабінет, шляхом надіслання документа в електронний кабінет* [12];

3) Зміни до абзацу 5 пункту 42.4 статті 42 ПК України, якими передбачено *поряд із надісланням у паперовій формі за адресою місцезнаходженням (податковою адресою) платника податків рекомендованим листом з повідомленням про вручення або особистим врученням платнику податків (його представнику) одночасне надіслання на електронну адресу платника податків документа у разі неотримання контролюючим органом квитанції про доставку документа в електронний кабінет* [12];

4) Зміни до пункту 42.4 статті 42 ПК України, якими передбачено доповнення такого пункту абзацом 8, за змістом якого передбачено виключна електронна комунікація (листування) контролюючих органів з платниками податків, що набули статусу електронного резидента (е-резидента) тощо [12].

Як бачимо, запропоновані зміни спрямовані на розширення обов'язкового застосування ЕК як способу комунікації платників податків із контролюючими органами. Зокрема, суб'єкт законодавчої ініціативи прирівняв до належних способів вручення документів поряд із поштовим та особистим ще й електронний. Водночас, на наш погляд, запропонована норма не тільки розширює можливості та частоту застосування електронного кабінету, а й має наслідком неоднозначне тлумачення та правозастосування запропонованої норми. Указане обґрунтовується тим, що якщо платник за заявницьким принципом не обрав електронну комунікацію та не є таким платником податків, для якого відповідно до ПК України електронну комунікацію визнано обов'язковою, отримавши документ в електронному кабінеті, але не отримавши його поштою або ж особисто, повинен вважатися таким, що отримав документ від контролюючого органу в належний спосіб згідно із положеннями запропонованої редакції пункту 42.2 статті 42 ПК України.

Поряд із розширенням належних способів вручення документів суб'єкт законодавчої ініціативи пропонує розширити перелік платників податків, для яких ПК України передбачено обов'язкову електронну комунікацію, зокрема до таких запропоновано

віднести: фінансових агентів; платників податків, які подали заяву про бажання отримувати документи через електронний кабінет; великих платників податків; усіх платників податку на додану вартість; усіх платників акцизного податку; платників податків, які набули статусу е-резидента. При цьому, тільки до останньої категорії платників суб'єкт законодавчої ініціативи використовує словосполучення «листування ... виключно засобами електронного зв'язку». Проте не використання такого словосполучення не виключає обов'язкової електронної комунікації із фінансовими агентами, платниками податків, які подали заяву про бажання отримувати документи через електронний кабінет, великими платниками податків, усіма платниками податку на додану вартість та акцизного податку.

До того ж, суб'єкт законодавчої ініціативи пропонує доповнити способи комунікації у разі ненадходження документа в ЕК відповідного платника податків шляхом надання можливості надіслання такого документа на електронну пошту платника податків із одночасним його поштовим надісланням або особистим врученням. Указана пропозиція розширює варіативність електронної комунікації, однак ні запропонована зміна, ні побічні не надають змістовної характеристики листів, надісланих на електронну пошту, за їх значенням та юридичною силою.

Показово, що у Пояснювальній записці до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану та цільового використання акумульованих доходів Державного бюджету України» № 11416-2 від 01.08.2024 [13] не обґрунтовано необхідність та доцільність таких змін.

До того ж, ні у Науково-експертному висновку до проекту Закону про внесення змін до ПК України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану та цільового використання акумульованих доходів Державного бюджету України № 11416-2 від 01.08.2024 [14], ні у Висновку Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації до проектів Законів України: про внесення змін до ПК України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану (реєстр. № 11416 від 18.07.2024), про внесення змін до ПУ України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану з урахуванням потреб національної економіки (реєстр. № 11416-1 від 01.08.2024), про внесення змін до ПУ України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану та цільового використання акумульованих доходів Державного бюджету України (реєстр. № 11416-2 від 01.08.2024) [15] не згадано жодного зауваження чи коментаря стосовно запропонованих

змін в контексті електронної комунікації контролюючих органів та платників податків.

Запропоновані зміни мають вкрай дискусійний характер, а Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану та цільового використання акумульованих доходів Державного бюджету України № 11416-2 заслухано Верховною Радою України та згодом знято з розгляду [16].

Ще один аспект, вартий уваги. У вказаному проекті ми бачимо акцент на зміні пункту 42.2 статті 42 ПК України, а саме передбачено визнання належним способом вручення документів поряд із поштовим та особистим ще й електронного. За нашим переконанням саме ця зміна є важливою та доцільною, зокрема у контексті системного зв'язку із внесенням змін до пункту 42.1 статті 42 ПК, які полягали б в обов'язковому відображенні усіх документів, направлених контролюючим органом платникам податків незалежно від обраного способу комунікації та визначеного належним способом вручення – пункт 42.2 статті 42 ПК України. Як вбачається, такі зміни здатні сприяти швидкості комунікації контролюючого органу та платників податків, покращити якість такої комунікації та, в подальшому зменшити витрати на поштові відправлення (контролюючим органам та для платників податків), на логістику (для платників податків). Важливо, що такі зміни до ПК України обумовлюють подальшу гармонізацію положень статей 42 та 42¹ ПК України.

Висновки. Цифровізація податкового адміністрування через розширення функціоналу ЕК платника податків виступає одним із ключових кроків на шляху до формування сучасної податкової системи, яка відповідає новітнім вимогам часу та європейським стандартам. Впровадження нових цифрових технологій та їхня інтеграція з іншими державними сервісами дозволить ще більше оптимізувати податкове адміністрування та покращити взаємодію між платниками податків і контролюючими органами.

На підставі проведеного аналізу, констатуємо, що викладення пункту 42.1 статті 42 ПК України у новій редакції із передбаченням обов'язкового відображення в Електронному кабінеті документів, адресованих платнику податків контролюючими органами, незалежно від визначеного нормами ПК України та / або обраного за заявницьким принципом платником податків способу комунікації, може призвести до переходу у виключно онлайн комунікацію. Такий підхід має як позитивні (приміром: скорочення паперового документообігу, економія часу, прозорість податкового адміністрування, оптимізація роботи контролюючих органів, доступність сервісів 24/7), так і негативні наслідки (ризики кібератак та витоку даних, цифрова нерівність, складність оскарження податко-

вих рішень, фактор недовіри). Для мінімізації негативних наслідків держава має забезпечити навчання платників податків, розвивати надійні електронні сервіси та гарантувати захист персональних даних.

На наш погляд, збалансований підхід до цифровізації податкової системи дозволить уникнути негативних наслідків і забезпечити ефективну взаємодію між державою та платниками податків у нових умовах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Брадул О., Адамовська В., Шепелюк В. Перспективи впровадження Електронний кабінет платника податків – Дія. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2020. № 3 (59). С. 46–51. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2020-59-46-51>
2. Фізичні особи - підприємці можуть сплатити податки у застосунку «Дія». (б. д.). ДПС України в Івано-Франківській області. 23 березня 2022. URL: <https://if.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/print-577345.html#:~:text=Щоб%20сплатити%20податки%20ФОП%20через,Сплачувати%20податки%20в%20Дії%20—%20легко.>
3. У Дії можна подати декларацію платника єдиного податку спеціальної ставки 2%. ДПС України у Чернівецькій області. 23 червня 2022. URL: <https://cv.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/print-590503.html#:~:text=-%20авторизуватись%20у%20застосунку%20Дія%20та,-%20підписати%20її%20Дія.>
4. Адміністрування та сплата податків. Реєстр адміністративних послуг. <https://guide.diia.gov.ua/event/administruvannya-ta-splata-podatkov>.
5. Латковський П. Деякі аспекти функціонування електронного кабінету платника податків в контексті цифровізації оподаткування. *Право та інноваційне суспільство*. 2024. № 2 (23). С. 78–88. [https://doi.org/10.37772/2309-9275-2024-2\(23\)-7](https://doi.org/10.37772/2309-9275-2024-2(23)-7).
6. Про внесення змін до Порядку функціонування Електронного кабінету: Наказ Міністерства фінансів України № 261 від 26.08.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1019-22#Text>.
7. Про затвердження Порядку функціонування Електронного кабінету: Наказ Міністерства фінансів України від 14.07.2017 р. № 637. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0942-17#Text>.
8. ДПС: В Електронному кабінеті платник податків може надати згоду на отримання інформації про себе контрагентом. Державна податкова служба України. 14 квітня 2023. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/dps-v-elektronnomu-kabinet-i-platnyk-podatkov-mozhe-nadaty-zghodu-na-otrymannia-informatsii-pro-sebe-kontrahentom>.
9. Про внесення змін у додаток 5 до Порядку функціонування Електронного кабінету: Наказ Міністерства фінансів України від 27.02.2023 р. № 110. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0415-23#Text>.
10. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
11. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану та цільового використання акумульованих доходів Державного бюджету України : Проект Закону від 01.08.2024 р. № 11416-2. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44657>.
12. Порівняльна таблиця до проекту Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану та цільового використання акумульованих доходів Державного бюджету України № 11416-2 від 01.08.2024. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44657>.
13. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану та цільового використання акумульованих доходів Державного бюджету України» від 01.08.2024 р. № 11416-2. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44657>.
14. Науково-експертний висновок до проекту Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану та цільового використання акумульованих доходів Державного бюджету України від 01.08.2024, № 11416-2. URL: <blob:https://itd.rada.gov.ua/9d421493-33e2-4b6f-a57d-ded5f1f00df9>.
15. Висновок Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації до проектів Законів України: про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану (реєстр. № 11416 від 18.07.2024), про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану з урахуванням потреб національної економіки (реєстр. № 11416-1 від 01.08.2024), про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану та цільового використання акумульованих доходів Державного бюджету України (реєстр. № 11416-2 від 01.08.2024), Висновок № 04-33/18-2024/178620. URL: <blob:https://itd.rada.gov.ua/3e191614-ee79-4b00-a4c0-289593c4c64b>.
16. *Картка законопроекту від 01.08.2024 р. №11416-2*. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44657>.

REFERENCES

1. Brakul, O., Adamovska, V., & Shepelyuk, V. (2020). Prospects for the implementation of the taxpayer's electronic cabinet – Diia. *Scientific Notes of the KROK University*, 3(59), 46–51. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2020-59-46-51> [in Ukrainian].
2. State Tax Service of Ukraine in Ivano-Frankivsk region. (2022, March 23). Individual entrepreneurs can pay taxes in the Diia application. Retrieved from <https://if.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/print-577345.html#:~:text=Щоб%20сплатити%20податки%20ФОП%20через,Сплачувати%20податки%20в%20Дії%20—%20легко.> [in Ukrainian].
3. State Tax Service of Ukraine in Chernivtsi region. (2022, June 23). In Diia, it is possible to submit a tax declaration of a single tax payer with a special rate of 2%. Retrieved from <https://cv.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/print-590503.html#:~:text=-%20авторизуватись%20у%20застосунку%20Дія%20та,-%20підписати%20її%20Дія.> [in Ukrainian].
4. Tax administration and payment. Register of Administrative Services. Retrieved from <https://guide.diia.gov.ua/event/administruvannia-ta-splata-podatkov>. [in Ukrainian].
5. Latkovskiy, P. (2024). Some aspects of the functioning of the taxpayer's electronic cabinet in the context of tax digitalization. *Law and Innovative Society*, 2(23), 78–88. [https://doi.org/10.37772/2309-9275-2024-2\(23\)-7](https://doi.org/10.37772/2309-9275-2024-2(23)-7) [in Ukrainian].
6. Ministry of Finance of Ukraine. (2022, August 26). On amendments to the procedure for the functioning of the Electronic Cabinet (Order No. 261). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1019-22#Text> [in Ukrainian].
7. Ministry of Finance of Ukraine. (2017, July 14). On approval of the procedure for the functioning of the Electronic Cabinet, Order No. 637. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0942-17#Text> [in Ukrainian].
8. State Tax Service of Ukraine. (2023, April 14). In the electronic cabinet, the taxpayer can consent to providing information about themselves to a counterparty. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/news/dps-v-elektronnomu-kabineti-platnyk-podatkov-mozhe-nadaty-zghodu-na-otrymannia-informatsii-pro-sebe-kontrahentom>. [in Ukrainian].
9. Ministry of Finance of Ukraine. (2023, February 27). On amendments to Appendix 5 to the procedure for the functioning of the Electronic Cabinet, Order No. 110. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0415-23#Text> [in Ukrainian].
10. Verkhovna Rada of Ukraine. (2010, December 2). Tax Code of Ukraine, Law No. 2755-VI. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> [in Ukrainian].
11. Verkhovna Rada of Ukraine. (2024, August 1). On amendments to the Tax Code of Ukraine regarding taxation during martial law and the targeted use of accumulated budget revenues, Draft Law No. 11416-2. Retrieved from <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44657> [in Ukrainian].
12. Verkhovna Rada of Ukraine. (2024, August 1). Comparative table to the draft law on amendments to the Tax Code of Ukraine regarding taxation during martial law and the targeted use of accumulated budget revenues, No. 11416-2. Retrieved from <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44657> [in Ukrainian].
13. Verkhovna Rada of Ukraine. (2024, August 1). Explanatory note to the draft law on amendments to the Tax Code of Ukraine regarding taxation during martial law and the targeted use of accumulated budget revenues, No. 11416-2. Retrieved from <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44657> [in Ukrainian].
14. Verkhovna Rada of Ukraine. (2024, August 1). Scientific and expert opinion on the draft law on amendments to the Tax Code of Ukraine regarding taxation during martial law and the targeted use of accumulated budget revenues, No. 11416-2. Retrieved from [blob:https://itd.rada.gov.ua/9d421493-33e2-4b6f-a57d-ded5f1f00df9](https://itd.rada.gov.ua/9d421493-33e2-4b6f-a57d-ded5f1f00df9) [in Ukrainian].
15. Committee of the Verkhovna Rada of Ukraine on Digital Transformation. (2024). Opinion on draft laws on amendments to the Tax Code of Ukraine regarding taxation during martial law (No. 11416, No. 11416-1, No. 11416-2), Opinion No. 04-33/18-2024/178620. Retrieved from [blob:https://itd.rada.gov.ua/3e191614-ee79-4b00-a4c0-289593c4c64b](https://itd.rada.gov.ua/3e191614-ee79-4b00-a4c0-289593c4c64b) [in Ukrainian].
16. Verkhovna Rada of Ukraine. (2024, August 1). *Bill card No. 11416-2*. Retrieved from <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44657> [in Ukrainian].

LATKOVSKIY PAVLO

PhD in Law, Associate professor, Associate professor of the Department of Administrative and Financial Law of the National University «Odesa Law Academy»

LEGISLATIVE INNOVATIONS IN THE CONTEXT OF IMPROVING THE FUNCTIONING OF THE TAXPAYER'S ELECTRONIC OFFICE

Problem setting. The present research publication focuses on the analysis of some legislative innovations aimed at improving the content of the Electronic Taxpayer's Account as an element of tax digitalization. Its functionality is constantly expanding in accordance with legislative changes aimed at simplifying tax administration, increasing transparency of calculations and reducing bureaucratic burden.

Analyses of recent researches and publications. Bradul O. M., Adamovska V. S., Shepeliuk V. A. write about the prospects for the introduction of the taxpayer's EC as one of the services of the online portal of public services "Diia". As a result of their research, the scientists propose to create an "Electronic Taxpayer Account - Diia" in the single online portal of public services "Diia" in order to improve taxpayer services. According to the authors, such an electronic cabinet in Diia will allow taxpayers to (1) access their cabinet free of charge in real time and around the clock, (2) get acquainted with the latest relevant news on taxation, (3) receive information on the deadlines for payment and submission of tax reports, (4) find out the contacts and addresses of taxpayer service centers, (5) view and print tax reporting forms, (6) view personal information (registration and identification data, tax identification number, etc.), and (7) view the information on their taxpayer account.

Purpose of research. The purpose of the article is to provide further insight into the peculiarities of the functioning of the electronic taxpayer account as a modern electronic service. In accordance with this goal, the following tasks were set: 1) to consider current legislative initiatives on changes in the functioning of the Electronic Cabinet; 2) to provide a legal assessment of such legislative innovations; and 3) to outline the likely prospects and results after their implementation.

Article's main body. It is emphasized that the legislative initiatives of 2024 are aimed at expanding the use of the Electronic Cabinet, in particular, equating the electronic method of communication with the proper methods of delivery of documents and expanding the categories of taxpayers for whom electronic communication will be mandatory. It is established that the proposed amendments cause discussions regarding their enforcement. This is due to the fact that the approach proposed by the legislator has both positive and negative consequences. The first group includes: reduction of paperwork, time saving, transparency of tax administration, optimization of the work of regulatory authorities, 24/7 availability of services, and the second group includes the risks of cyber attacks and data leakage, digital inequality, difficulty in appealing tax decisions, and the factor of distrust.

It is proved that the Electronic Cabinet is an important element of the digitalization of the tax system, which helps to simplify, accelerate and reduce the cost of tax procedures. At the same time, the legal regulation of the service needs to be improved, in particular, the unification of the provisions of the Tax Code of Ukraine on electronic communication. Amendments to the legislation to make it mandatory for tax documents to be displayed in the Electronic Cabinet will help improve the efficiency of tax administration and optimize communication between taxpayers and regulatory authorities.

Conclusions and prospects for the development. The digitalization of tax administration through the expansion of the functionality of the taxpayer's electronic control system is one of the key steps towards the formation of a modern tax system that meets the latest requirements of time and European standards. The introduction of new digital technologies and their integration with other government services will further optimize tax administration and improve interaction between taxpayers and regulatory authorities.

The analyzed changes in tax legislation may lead to a transition to exclusively online communication. Such an approach has both positive (e.g., reduction of paperwork, time savings, transparency of tax administration, optimization of the work of regulatory authorities, 24/7 availability of services) and negative consequences (risks of cyberattacks and data leakage, digital inequality, difficulty in appealing tax decisions, and the factor of distrust). To minimize the negative consequences, the state should provide training for taxpayers, develop reliable electronic services and guarantee the protection of personal data. In our opinion, a balanced approach to the digitalization of the tax system will help to avoid negative consequences and ensure effective interaction between the state and taxpayers in the new environment.

Key words: electronic cabinet, digitalization, tax system, information and communication systems, taxpayer, correspondence, tax administration, regulatory authorities.

За ДСТУ 8302:2015 цю статтю слід цитувати:

Латковський П. П. Законодавчі новації в контексті удосконалення функціонування Електронного кабінету платника податків. *Право та інновації*. 2025. № 1 (49). С. 111–117.